

Posudek bakalářské práce **Nulový člen v současné italštině**,
kterou předložil **MARCO PASCUCCI**,
Ústav románských studií FF UK, ak. r. 2011/2012.

Marco Pascucci předložil bakalářskou práci, která ve všech ohledech splňuje předepsané požadavky. Je zcela v pořádku jak po stránce formální (třebaže jedna maličkost by se našla, o ní viz níže), tak po stránce obsahové. A právě obsahová stránka je nejzajímavější. M. Pascucci si totiž zvolil téma, jež vyžaduje nejen solidní teoretickou znalost gramatiky, ale možná především bezpečnou znalost jazyka, jakou vládne jen rodilý mluvčí.

Otázku nulového členu pojal Marco Pascucci z té podle mne nejlepší perspektivy, a to v rovině konkurence mezi právě nulovým a „ne-nulovým“ (určitým nebo neurčitým) členem, jako je tomu např. v syntagmatech *senza il cappotto / senza cappotto, cambiare stanza / cambiare la stanza* versus negramatické **cambiare camicia / cambiare la camicia*. Tohle je však samozřejmě jen jedno z témat, kterými se diplomant zabývá.

Práce je rozdělena do 12 kapitol, které se dále dle nutnosti člení. Po úvodní definici kategorie členu postupuje diplomant od prezentace jmenných syntagmat určitých, neurčitých až k jednotlivým typům výrazů, kterých se otázka členu dotýká (číslovky, vlastní jména, posesiva, ustálené vazby, verbonominální predikát atd.). Práci uzavírá stručný, ale výstižný závěr, seznam použité literatury a trojice obligátních resumé (české, anglické a italské).

Jak už jsem naznačil, práce je formálně naprosto v pořádku, jediným překvapivým pochybením je bibliografie (na s. 68), jejíž položky nejsou řazeny abecedně.

Pokud jde o obsahové náležitosti, nelze autorovi nic vytknout, pouze položit pár doplňujících otázek, které se týkají interpretace některých jevů.

- 1) Souhlasím s M. Pascuccim, že klasifikace M. Voctové-Massy by se dala zjednodušit (na s. 15).
- 2) Pascucciho poznámky na s. 23-24 o provázanosti imperfekta a volby nulového členu jsou zajímavé (věty *funghi buoni crescono / crescevano*), podobně přesvědčivé jsou i jeho interpretace některých syntagmat (např. na s. 31 rozdíl mezi *senza cappotto / senza il cappotto*).
- 3) Naopak bych uvítal nějakou autorovu explikaci – třebaže vím, že to není snadné – u příkladu (7c.) na s. 47. Proč tu *ripresa pronominale* nezní dobře?
- 4) Podobně na s. 57 a dále, kde se Pascucci zabývá velmi zajímavou třídou výrazů se slovesem *cambiare* – lze nějak sémanticky/kognitivně vysvětlit, proč **cambiare camicia* je nepřijatelné, *cambiare stanza* naopak zcela běžné? Totéž na s. 58 (příklad 41b.) – není zde člen v *cambiare l'aria* přece jen vynucen tím, že výraz je dál modifikován (...*all'interno dei locali*)? Jinými slovy, kdyby věta takto dále nepokračovala, byla by přijatelná varianta s nulovým členem (*In un'abitazione tradizionale la ventilazione necessaria per cambiare aria viene ottenuta ...*), i navzdory tomu, co o *cambiare aria* autor říká (totiž to, že znamená spíše přeneseně „změnit životní styl“)?
- 5) Na s. 61 se mi zdá, že u výrazů *cercasi* apod. bychom asi nemuseli předpokládat existenci nějakého pravidla, které Italové porušují. Mám za to, že enklize nepřízvučného zájmena je pozůstatkem starších fází italštiny (tzv. Tobler-Mussafiův zákon) a že výrazy *cercasi*, *vendesì* fungují dnes skutečně jako

univerzální formule „jazyka inzerátů“, s kterými lze volně kombinovat jak singulár, tak plurál.

- 6) Naopak na s. 62 se mi zdá, že i navzdory autoritativní citaci z příručky Lepschyových (v pozn. 75) tu Marco Pascucci směřuje impersonální konstrukci s pasivem. Jeho tvrzení, že „v neosobní konstrukci je však podmětem zájmeno *si* a zmíněná syntagmata se stávají předměty, které se vždy shodují se slovesem“, je podle mne zavádějící. V impersonální konstrukci je skutečně *si* podmětem, a proto může následovat předmět v sg. i v pl. (např. *In Italia, si mangia molto gli spaghetti*). Zatímco *si passivante* – právě proto, že jde o pasivum, kde se přesouvá předmět do pozice podmětu – shodu vyžaduje, ale jde o shodu podmětu s přísudkem (*In Italia, si mangiano molto gli spaghetti*), nikoli předmětu s přísudkem (kongruence s předmětem přímým je signalizována přece pouze v konstrukcích typu *la lettera, l'ho già spedita*).

Tolik tedy k této velmi zdařilé bakalářské práci, kterou beze všeho doporučuji k obhajobě a navrhuji ji hodnotit jako **výbornou**.

V Praze dne 4. září 2012

.....
doc. Mgr. Pavel Štichauer, Ph.D.
oponent bakalářské práce